

Sergiu FURDUI

doctor în drept, conferențiar universitar,
vicepreședinte al Colegiului penal
al Curții Supreme de Justiție

formator INJ

PROBLEME ȘI SOLUȚII ÎN LEGĂTURĂ CU APLICAREA CODULUI CONTRAVENȚIONAL

Analyzing the informative notes regarding on the application of the Contravention Law which arrive to the Supreme Court of Justice from other courts, we find that Contravention Code does not provide in full measure solutions for the legal regulation of new relations co-existing in society and is not yet systematized on the basis of some principles, institutions and own regulations.

In such circumstances the courts are called as well as the function of solving the contravention causes, to contribute significantly to the application of the legal framework in contravention domain which is able to answer to the rigors and demands of time.

The importance of judicial activity in the process of elaboration and training of the contravention law comes from the fact that the concepts, categories, principles and legal institutions of this normative act should be developed and evaluated under the direct influence of jurisprudence. In turn these values of thought and judicial practice follow to be subject to extensive research by the science of the Contravention Law because eventually to be integrated into a symmetric system by operation of elaborating the proposals of lege ferenda at the Contravention Code.

Urmare adresei nr.290 CJ-10 din 15 iunie 2010, parvenite de la Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, prin care se solicită a prezenta opinii și propuneri vis-à-vis de recomandările Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău privitor la unele reglementări din Codul contravențional, manifestând interesul și dorința de a identifica și propune soluții optime, în rîndurile ce urmează tindem să dezvoltăm opinia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție adoptată la ședința operativă din 2 iulie 2010¹, pe care o susținem *in toto*.

Preocupările din ultimul timp cu privire la Codul contravențional îndeamnă la activități concrete și constructive în vederea rezolvării problemelor pe care le ridică practica judiciară în legătură cu interpretarea și aplicarea prevederilor acestui act normativ, dat fiind că la această dimensiune s-au acumulat și continuă să se acumuleze diverse puncte de vedere, deseori controversate, toate orientate spre încercările de a sintetiza și ordona cunoștințele teoretice și practice, în vederea

soluționării problemelor ce apar în cadrul aplicării legii contravenționale.

Față de aceste motive, pornind de la faptul că procesele contravenționale au o pondere substanțială și însemnată în activitatea instanțelor judecătorești, în vederea stabilirii reglementărilor pertinente pentru aplicarea corectă și uniformă a normelor încorporate în Codul contravențional, prin scrisoarea nr. 9-S.R./09 din 22.06.2009, Curtea Supremă de Justiție a solicitat de la instanțele judecătorești note informative, care să includă:

- a) probleme de drept cu care se confruntă instanța de judecată la interpretarea și aplicarea legii contravenționale;
- b) constatări motivate privind imperfecțiunea și neconcordanța legii contravenționale, în cazul în care există asemenea situație la judecarea cauzei contravenționale;
- c) propuneri privind perfecționarea cadrului legislativ existent în domeniul contravențional și armonizarea normelor în vigoare cu reglementările legislației comunitare.

Efectuînd analiza juridică a notelor informative parvenite, am constatat că instanțele judecătorești întîmpină diverse probleme de drept în cadrul aplicării legii contravenționale, probleme care creează consecințe negative, cu implicații de ordin teoretic, dar și practic (deficiențe la interpretarea unitară și aplicarea corectă a normelor contravenționale, contestații întemeiate privind valoarea lor normativă, diminuarea eficienței legii contravenționale, abordări conjuncturale, reglementări juridice, practici distorsionate etc.).

În acest context, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a organizat, la 29 octombrie 2009, o masă rotundă, în cadrul căreia s-au pus în discuție probleme ce apar în instanțele de judecată la aplicarea prevederilor Codului contravențional. Din discursurile președinților instanțelor judecătorești, participanți la dezbateri, rezultă că judecătorii întîmpină dificultăți la interpretarea și aplicarea legii contravenționale, deoarece aceasta este afectată de imperfecțiuni și neclarități legislative, motiv pentru care se adoptă soluții diferite și contradictorii.

Problemele survenite în legătură cu aplicarea Codului contravențional au fost discutate și în cadrul mesei rotunde prilejuite de lansarea Raportului elaborat de Programul de Drept „Performanțele justiției penale prin prisma drepturilor omului. Evaluarea procesului de transformare a sistemului de justiție penală în Republica Moldova”, desfășurate la 2 decembrie 2009. În Raport se subliniază că „noul Cod contravențional este foarte complicat și nu s-a făcut nici o estimare a impactului în practică. Acesta prevede noi contraven-

ții și o procedură mult mai complexă, ceea ce va spori numărul de cazuri, în special pentru judecători”.²

În timpul dezbaterilor pe marginea Proiectului Codului contravențional, am atenționat în nenumărate rânduri³ asupra impactului negativ ce riscă să se răsfrîngă în legătură cu adoptarea legii contravenționale necalitative, dar, spre regret, nu am fost auziți. Astfel, am semnalat „că abordarea voluntaristă sau delitantă a concepției privind Codul contravențional, neglijîndu-se sau exagerîndu-se însemnătatea noțiunilor-cheie și a principiilor de bază ale unui asemenea act normativ important, prin substituirea componentelor de bază cu cele din alte ramuri de drept sau prin preluarea lor din legislația în vigoare, deja depășită, poate avea consecințe negative, cu implicații de ordin teoretic (o tratare cu caracter subiectivist și unilateral a reglementărilor contravenționale), dar și practic (deficiențe serioase la interpretarea și aplicarea normelor contravenționale, diminuarea eficienței legii contravenționale etc.).”⁴

Astfel, pe de o parte, este foarte dificil de sesizat, chiar imposibil de argumentat din punct de vedere științific, plasarea în Codul contravențional, într-un singur capitol, a două instituții de bază, dar diferite, ale dreptului contravențional: contravenția și răspunderea contravențională (Capitolul 2), precum și cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei și cauzele care exonerează de răspunderea contravențională (Capitolul 3), cu atât mai mult identificîndu-le într-o singură normă generală (art.19). Pe de altă parte, două părți componente ale unei instituții de bază a dreptului contravențional (sanctiunea contravențională) sînt plasate în două capitole (în Capitolul 4 – sancțiunile contravenționale și în Capitolul 5 – aplicarea sancțiunii contravenționale).

De asemenea, este o lacună evidentă absența în Partea Generală a Codului contravențional a măsurilor de asigurare: confiscarea specială, desființarea lucrărilor neautorizate și aducerea în stare inițială, acțiuni educative de profilaxie individuală aplicate minorului, obligarea la tratament medical. Astfel, la examinarea cauzelor cu privire la contravențiile prevăzute de art.179 (construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente), art.274 (încălcarea regulilor de comerț în piață), art.287 (încălcarea regulilor vamale) și multe altele, autoritatea competentă întîmpină probleme în vederea soluționării juste a cauzelor respective în legătură cu chestiunile privind obiectele a căror existență și circulație este ilegală.

Este extrem de greu de apreciat ce activitate desfășoară instanța de judecată la aplicarea prevederilor art.34 alin.(4)-(8), de vreme ce această instanță este transformată în mod nejustificat într-un organ de executare a sancțiunii contravenționale – amenda, astfel fiind

evitată procedura de executare prin prisma activității organului de executare (Titlul 7 din Codul de executare).⁵

Este o eroare vădită că una și aceeași faptă contravențională se prevede în mai multe articole din Partea Specială a Codului contravențional. De exemplu: art.91 alin.(2) prevede răspundere pentru comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice. Tot pentru comercializarea către minori a băuturilor alcoolice se prevede răspundere în art.286 alin.(4) și în art.286 alin.(3).

Este vădit greșită sancțiunea în art.274 alin.(2) C.cont., unde se prevede amendă de la 50 la 500 de unități convenționale, pe cînd în art.34 alin.(2) C.cont. se prevede că amenda se aplică persoanelor fizice de la 1 la 150 unități convenționale. Asemenea greșeli există și în alte norme speciale ale Codului contravențional.

În acest context, subliniem că Partea Specială a Codului contravențional este, în principiu, o reproducere a Părții Speciale a fostului Cod de contravenții administrative, fiind schimbată doar ordinea și, în unele cazuri, fiind completată cu noi componente de contravenții. Se observă că la elaborarea componentelor de contravenții nu s-a ținut seama de actele normative în vigoare, care reglementează raporturile juridice din domeniul respectiv ocrotit de legea contravențională și nu s-a consultat organul de stat specializat în evidența legislativă cu privire la materia supusă reglementării contravenționale. Aceasta se resimte în modul de redactare a normei contravenționale speciale, uneori formulările conțin termeni imprecisi (art.310) sau cu o semnificație exclusiv tehnică (art.309), pentru ca, alteleori, din dorința de a fi sintetice, formulările să conțină doar prevederi generale și, totodată, neconcrete cu privire la obiectul contravenției (art.291).

O problemă deosebit de dificilă este Partea Procesuală a Codului contravențional, care conține neclarități, inexactități și lacune. Nu sînt structurate logic și consecutiv activitățile procesuale pe faze și etape etc. Practica demonstrează că soluțiile actuale din Partea Procesuală generează probleme foarte complicate și aproape irezolvabile, inclusiv determină imposibilitatea executării hotărîrii în cauza contravențională. Faptul că se întocmesc un număr mare de procese-verbale cu privire la constatarea și sancționarea contravențiilor și, respectiv, se raportează că s-au perceput la buget sume mari ce provin din amenziile contravenționale nu este relevant și elocvent, deoarece un număr foarte mare de asemenea hotărîri nu se execută din diferite motive, cauza principală fiind imperfecțiunea și complexitatea exagerată a procedurii contravenționale prevăzute de Codul contravențional.

La realizarea sarcinii privind apărarea valorilor ocrotite de legea contravențională, importanța teoretică și

practică a procedurii cu privire la contravenții nu poate fi pusă la îndoială, de vreme ce întreaga activitate privind tragerea la răspundere pentru săvârșirea contravenției gravitează în jurul ei.⁶

În gândirea social-juridică s-a conturat cu claritate ideea că „recrudescența fenomenului ilicit din anumite motive nu rezultă, în principal, din blîndețea repressiunii penale, ci din motivul că o seamă de fapte ilicite, al căror număr, din păcate, este mare, rămîn nepedepsite”.⁷

În condițiile edificării statului de drept este ca niciodată importantă sarcina ca procedura contravențională „să garanteze libertatea și drepturile legale ale individului în așa mod încît să nu admită tragerea la răspundere și sancționarea nelegitimă”.⁸

În contextul problemelor legate de imperfecțiunea Părții Procesuale, evidențiem următoarele:

Este sofisticată și, respectiv, total denaturată definiția contravenientului, dată în art.384 ce poartă denumirea „Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional”, deoarece prin modul și caracterul relevant este grav afectat principiul constituțional „Prezumția nevinovăției” (art.21 din Constituție).

Este incompletă și, deci, greu realizabilă procedura privind contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție (art.448), de vreme ce nu se arată ordinea și modalitatea examinării contestației respective și, culmea, nu sînt specificate soluțiile ce urmează a fi adoptate de instanța de judecată.

Este vădit nejustificată norma prevăzută în art.455 alin.(2), potrivit căreia „neprezentarea agentului constatator, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței, duce la încetarea procesului contravențional, cu emiterea, după caz, a unei încheieri interlocutorii”, deoarece soluția respectivă afectează grav drepturile și interesele legitime ale părții în procesul contravențional și, totodată, persoana vinovată de săvârșirea contravenției evită ilegal tragerea la răspundere contravențională.

Este inexplicabilă soluția prevăzută în art.473 alin.(1) C.contr., din care rezultă că, după examinarea recursului, instanța nu este în drept să pronunțe decizia prin care să admită recursul, să caseze hotărîrea atacată și, prin rejudecare, să pronunțe o nouă hotărîre. Dat fiind că instanța de recurs este limitată cu competența respectivă, cu toate că este în condiții ce face posibilă soluționarea cauzei, prin dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în mod evident, se tergiversează examinarea cauzei și, respectiv, prin expirarea termenului de prescripție, persoana evită răspunderea contravențională, ceea ce este inadmisibil.

Exprimăm nedumerirea și apreciem ca acțiuni voluntariste, în scopul de a nu-și asuma responsabilitatea

pentru actul de justiție în Republica Moldova, faptul că din Proiectul inițial al Codului contravențional a fost exclusă calea extraordinară de atac – recursul în anulare, care era destinată scopului reparării erorilor de drept comise la examinarea cauzei contravenționale și, astfel, absolut neîntemeiat a fost înlăturată din sistemul autorităților competente Curtea Supremă de Justiție – organul suprem al puterii judecătorești, care, fiind unica instanță ierarhic superioară, urma să asigure interpretarea și aplicarea corectă și uniformă a legii contravenționale pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, trebuie să subliniem că, stabilind calea extraordinară de atac – revizuirea (Capitolul 9), în alin.(2) art.475 sînt indicate ca temeiuri de revizuire a procesului contravențional temeiurile prevăzute în art.453, alin.(1) pct.1) lit.c), d), e) Cod de procedură penală, care reglementează temeiurile pentru recurs în anulare, ceea ce denaturează natura juridică a căii extraordinare de atac stabilite de legea contravențională.

Un alt aspect dificil al legii contravenționale în vigoare este competența judecătoreiei. Considerăm că o mare parte din cauzele ce-i revin pentru examinare judecătoreiei urma să fie examinate de agentul constatator, și anume: toate cauzele în care nu se aplică arestul contravențional, munca neremunerată în folosul comunității și expulzarea – sancțiuni care trebuie să fie aplicate, în mod excepțional, numai de instanța de judecată.

În acest aspect, făcînd parte din grupul de lucru, am propus ca, stabilind competența, să se dispună de o anumită marjă de apreciere, bazată pe un concept nou, clar și obiectiv: asupra căror contravenții instanțele judecătorești vor înfăptui justiția și la care etapă? Acest punct de vedere este reflectat în Anteproiect.

Setul de probleme elucidate poate fi continuat, deoarece, după cum s-a arătat mai sus, instanțele judecătorești, precum și alte autorități competente (Poliția Rutieră, Inspectoratul Fiscal și altele), întîmpină un spectru mult mai larg de probleme, mari și dificile, la aplicarea prevederilor Codului contravențional.

Astfel, problemele de drept semnalate Parlamentului de către Curtea de Apel Chișinău se înscriu în spectrul problematicei juridice enunțate, inclusiv în notele informative ale instanțelor judecătorești, precum și în alte sesizări parvenite la Curtea Supremă de Justiție, prin care se atestă o situație alarmantă în care se află instanța de judecată la interpretarea și aplicarea normelor Codului contravențional.

Această situație este condiționată în mare măsură de faptul că Parlamentul nu a beneficiat de un proiect calitativ bazat pe studii fundamentale teoretice și practice în domeniul dreptului contravențional și, pe această linie de gândire, apreciem drept întemeiate criticile adre-

sate grupului de lucru constituit prin Hotărîrea Comisiei juridice pentru numiri și imunități CJ-6 nr.362 din 09.11.2005 care a elaborat Proiectul Codului contravențional adoptat în lectura a doua și cea finală.

Manifestînd respectul colegial, sîntem totuși nevoiți să subliniem, cu regret, că s-au făcut prea puține eforturi în desfășurarea unor studii fundamentale teoretice și practice în domeniul dreptului contravențional și prea ușor s-a cedat în fața sarcinilor puse în vederea elaborării unui act legislativ modern, care să dea expresie, în primul rînd, comandamentelor sociale privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei și altor valori ocrotite de lege. Considerăm că la acea etapă istorico-juridică, unii factori decizionali în procesul legislativ cu privire la Codul contravențional, în special din sistemul judecătoresc, nu au conștientizat locul și rolul oferit acestuia, astfel fiind ratată o șansă imensă de a fi adoptată o lege bine alcătuită, capabilă să constituie un pilon important pentru instanța de judecată.

Fundamentarea acestui proiect de act legislativ nu s-a efectuat în modul corespunzător, membrii grupului de lucru neîntocmind o notă informativă care să cuprindă elementele prevăzute în art.20 din Legea privind actele legislative⁹, iar varianta finală a Proiectului respectiv și dosarul lui de însoțire n-au fost întocmite și expediate în modul stabilit de art.23 din legea respectivă.

Acțiuni și/sau inacțiuni de acest gen, neacoperite de competență și responsabilitate cuvenită, sînt cu atît mai mult riscante într-un sistem de drept, cum este cel al Republicii Moldova, care se află la etapa de integrare în sistemul de drept comunitar.

Absența unei concepții fundamentale, coerente și compatibile cu litera și spiritul Constituției și CEDO, neglijarea și diminuarea importanței noțiunilor-cheie, a instituțiilor și principiilor de bază ale unei legi contravenționale moderne, prin substituirea acestora cu cele din alte ramuri de drept ori prin preluarea din legislația veche, deja depășită, ori excluderea sau neadmiterea unor reglementări importante ce se impun în cadrul raporturilor sociale noi, utilizarea incorectă și diferită a unor termeni juridici speciali de circulație în materia contravențională, lipsa unui aspect ordonat și sistematizat al materiei reglementate, existența coliziilor de drept, adică admiterea unor norme care se află în contradicție cu altele din legislația în vigoare, existența cazurilor de „goluri” de competență, fie de suprapuneri de competență, aplicarea unui limbaj și expresii juridice inadecvate, precum și a unor noțiuni confuze, alunecarea spre un tehnicism juridic îngust la elaborarea și structurarea actului normativ, fără a se sprijini pe o serioasă și temeinică documentare științifică legislativă și jurisdicțională – au condus la situația

în care se află astăzi instanța de judecată, cînd este foarte complicat, iar în unele cazuri chiar imposibil, de a efectua o interpretare corectă și, respectiv, o aplicare unitară a prevederilor din Codul contravențional.

Pe marginea Proiectului Codului contravențional în lectura a doua și cea finală ne-am expus opinia, exprimîndu-ne convingerea că o eventuală adoptare, cu structura și conținutul în varianta propusă, este prematură.¹⁰ Pînă la votarea de către Parlament a acestui proiect de lege, ne-am pronunțat pentru amînarea adoptării Codului contravențional, propunînd antrenarea activă a tuturor factorilor decizionali în vederea continuării și reevaluării eforturilor comune privind elaborarea și adoptarea legii contravenționale. În acest context, am propus ca Proiectul Codului contravențional să fie supus unor dezbateri publice, în scopul ca persoanele interesate să aibă posibilitatea să-l examineze și, respectiv, să-și expună opinia. Concomitent, ne-am pronunțat împotriva avizului pozitiv asupra Proiectului Codului contravențional dat de Curtea Supremă de Justiție.

Obiecțiile și sugestiile privind propriul punct de vedere asupra viitorului Cod contravențional au fost relevate și argumentate într-un set de publicații de specialitate, precum și în dezbaterile din cadrul grupului de lucru constituit prin Hotărîrea Comisiei juridice pentru numiri și imunități CJ/6 nr.362 din 09.11.2005.

Din cauza divergențelor cu privire la concepția, structura și conținutul Proiectului Codului contravențional, apărute în cadrul lucrărilor pentru pregătirea proiectului propriu-zis în lectura a doua și cea finală, am elaborat și am propus un Anteproiect al Codului contravențional, inspirat de materialul judicios utilizat în rezultatul analizei doctrinei, legislației și jurisprudenței în materia contravențională.

Acest Anteproiect se bazează pe principiile care au stat la baza Proiectului Codului contravențional, adoptat în prima lectură la 22 iulie 1999¹¹, elaborat de grupul de lucru constituit prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.784-VIII din 19.03.1996¹² și s-a dezvoltat în baza Proiectului Codului contravențional, elaborat de al doilea grup de lucru constituit prin Hotărîrea Comisiei juridice pentru numiri și imunități nr. 17/153 din 06.06.2001 în legătură cu finalizarea lucrărilor de elaborare (în redacție nouă) a Proiectului Codului contravențional.

Anteproiectul Codului contravențional a fost elaborat în rezultatul unor studii și documentări științifice, a unei practici bogate și variate, tezele prealabile reflectînd o concepție nouă și originală în materie de contravenții. La stabilirea tezelor prealabile, îndeosebi la analiza și rezolvarea diverselor aspecte juridice generate de dispoziții controversate încă în vigoare, un rol

preponderent, dacă nu chiar esențial, l-au avut hotărârile Curții Europene pentru Drepturile Omului, hotărârile Curții Constituționale a Republicii Moldova, precum și datele, informațiile și comentariile furnizate de doctrină și dreptul comparat.

Călăuziți de postulatul că rostul investigațiilor practico-științifice în domeniul dreptului rezidă în promovarea ideilor, principiilor și conceptelor elaborate, în limita spațiului oferit, promovînd opinia privind reformarea legii contravenționale și, respectiv, formulînd soluții în acest sens, recent a văzut lumina tiparului Anteproiectul Codului contravențional menționat. Astfel, așteptăm cu deosebit interes opiniile, sugestiile și propunerile în vederea inițierii unui schimb de idei și argumente ce ar contribui la identificarea unor întemeiate propuneri *de lege ferenda*, a căror elaborare și, eventual, legiferare urmează să afirme, pe bază de concept nou și progresist, viabilitatea și eficacitatea noului Cod contravențional al Republicii Moldova.

Încurajările venite de la diferiți specialiști, inclusiv de la o bună parte de judecători, ne-au întărit convingerea, fără a avea pretenția la o formulă ideală sau perfectă a actului normativ preconizat (lucru practic imposibil de realizat), că concepția, conținutul și structura pentru care optăm în Anteproiectul Codului contravențional se constituie într-o formulă viabilă, utilă, eficientă și, sperăm, de perspectivă.

Pledînd pentru un instrument legislativ nou – calitativ, operativ și de maximă eficiență, considerăm că cerința primordială rezidă în reabilitarea principiilor practico-științifice ale dreptului contravențional privind abordarea și instituirea unui statut autonom cu privire la legea contravențională, contravenție, răspundere contravențională, sancțiune contravențională, procedură contravențională etc.

Optînd pentru o lege contravențională coerentă, clară și lipsită de ambiguități și contradicții, bazată pe concepții practico-științifice noi și progresiste, care să elimine abordări conjuncturale, derogări nejustificate și practici neuniforme, contradictorii și distorsionate, propunem ca activitatea legislativă privind elaborarea și aplicarea Codului contravențional să fie continuată. În acest sens, se impune constituirea unui grup de lucru, care ar evalua și ar aprecia impactul acestui act normativ asupra activității cu privire la judecarea cauzelor contravenționale.

Acest grup de lucru urmează să efectueze analiza legislației în vigoare și a practicilor cotidiene, inclusiv problemele de drept relevate în sesizare, examinînd mai multe subiecte relevante stringente, cum ar fi: utilitatea criteriilor existente de măsurare a performanțelor justiției în materia contravențională, cum influențează politica legislativă a statului asupra persoanei participante

la procesul contravențional, precum și asupra activității autorităților competente să examineze cauzele contravenționale; atitudinea societății civile și opinia comunității științifice față de Codul contravențional; nivelul de victimizare a populației și reformele care se impun pentru a racorda sistemul de justiție contravențională din Republica Moldova la standardele internaționale etc.

Continuarea procesului legislativ cu privire la Codul contravențional presupune întrunirea a trei componente: elaborarea procedeeleor și normelor juridice, pe baza practicii autorităților competente să examineze cauzele contravenționale, în special a instanțelor judecătorești; cercetarea acestor procedee și norme de către știința dreptului contravențional, în vederea definirii și clasificării conceptelor și instituțiilor și, în stadiul final, încorporarea normelor în Codul propriu-zis prin crearea unui sistem simetric și cuprinzător, în măsură să ofere soluții optime tuturor cazurilor reale și imaginare.

Prin urmare, se impune un nou ciclu de reevaluare, perfecționare și elaborare a cadrului legislativ existent în domeniul contravențional, în cadrul căruia jurisprudenței îi revine un rol de maximă importanță, pornind de la faptul că pe tot parcursul activității instanțele judecătorești au contribuit nu numai la aplicarea dreptului, ci și la elaborarea lui, îndeplinind, într-o împletire organică, atât o funcție de realizare a normelor juridice, cît și o funcție creatoare.

Importanța activității judiciare în procesul reformării legii contravenționale decurge din faptul că noțiunile, categoriile, principiile și instituțiile juridice ale acestui act normativ urmează a fi create și evaluate sub influența nemijlocită a jurisprudenței. Mai mult decît atât, aceste valori ale gîndirii și practicii judiciare urmează să fie supuse unor cercetări aprofundate de către știința dreptului contravențional, pentru ca, în final, să fie integrate într-un sistem simetric, prin operațiunea de reformare a legii contravenționale.

În concluzie, solidarizîndu-ne cu constatările și concluziile motivate privind problemele care afectează actul de justiție în legătură cu deficiențele legii contravenționale, expuse de către colegii din sistemul judecătoresc, considerăm oportun și necesar de a fi declanșat procesul cu privire la reformarea legii contravenționale, prin elaborarea și prezentarea propunerilor *de lege lata* și *de lege ferenda* vizavi de Codul contravențional și, în această ordine de idei, ne pronunțăm pentru legături permanente de lucru între persoane competente și responsabile, specialiști în domeniul dreptului contravențional, pe de o parte, și legiuitor, pe de altă parte, astfel încît colaborarea să se încununeze cu soluții legislative perfecte și eficiente pentru jurisprudență.

Referințe:

- ¹ Urmare adresei nr. 290 CJ-10 din 15 iunie 2010, referitor la solicitarea de a prezenta opinii și propuneri asupra recomandărilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău privitor la unele reglementări din Codul contravențional, la ședința operativă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 2 iulie 2010 a fost examinată solicitarea menționată și, audiind informația și propunerile judecătorilor Sergiu Furdui, Constantin Gurschi și Iurie Bejenaru, s-a concluzionat următoarele:
- Problemele de drept semnalate Parlamentului de către Curtea de Apel Chișinău se înscriu în spectrul problematicei juridice enunțate în notele informative ale instanțelor judecătorești, parvenite la Curtea Supremă de Justiție, prin care se atestă o situație alarmantă cu care se confruntă instanța de judecată la interpretarea și aplicarea normelor Codului contravențional.
- Solidarizându-ne cu constatările și concluziile motivate privind problemele care afectează actul de justiție în legătură cu deficiențele legii contravenționale, expuse de către colegii din sistemul judecătoresc, considerăm oportun și necesar de a fi declanșat procesul cu privire la elaborarea și prezentarea propunerilor de *lege lata* și de *lege ferenda* vizavi de Codul contravențional.
- ² *Performanțele justiției penale prin prisma drepturilor omului*. Fundația Soros-Moldova. - Chișinău, 2009, p.124.
- ³ *Adoptarea Codului contravențional – activitate importantă pe calea realizării Constituției și concepției reformei judiciare și de drept în Republica Moldova* // Analizele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare a MAI”, p.57-67; *Opinie privind concepția Codului contravențional al Republicii Moldova* // Legea și viața, martie 2007, p.11-13.
- ⁴ *Opinie privind concepția Codului contravențional al Republicii Moldova* // Dreptul, 23.02.2007, p.6.
- ⁵ Codul de executare al Republicii Moldova, adoptat la 24 decembrie 2004 prin Legea nr.443-XV // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.34-35, art.112.
- ⁶ *A se vedea*: S.Furdui. *Procedura în cazuri cu privire la contravențiile administrative*. – Chișinău, 2000, p.9.
- ⁷ И.А. Галаган. *Административная ответственность*. – Воронеж, 1976, p.112.
- ⁸ A.Iorgovan. *Drept administrativ. Tratat elementar*. Vol.III. – București, 1993, p.199.
- ⁹ Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.36-38/2010.
- ¹⁰ *Opinie cu privire la Proiectul Codului contravențional adoptat în lectura a doua* // THEMIS. Buletin informativ, 2008, nr.2, p.7.
- ¹¹ Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.532-XIV din 22 iulie 1999 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.38/372.
- ¹² Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.784-XIII din 19 martie 1996 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.26-27/28.